

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

SZTE JGYPK TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ INTÉZET TDK Szakmai előadás

Dátum: 2012.április 26.

Cím: : **A kutatásetikai kérdések elmélete és
gyakorlata**

Előadó neve: Fűzné Dr. Kószó Mária

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

A kutatásetika alapelvei meghatározzák azokat a szempontokat, amelyek a kutatói gyakorlat tisztaságát, szakmai hitelességét, megbízhatóságát, érvényességét biztosíthatják.

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

- A kutatásetikai alapelvek mindazok számára készültek, akik bármely kutatásban részt vesznek,
függetlenül attól, hogy azt milyen tevékenység keretében és milyen céllal teszik,
függetlenül attól, hogy főhivatású kutatók, gyakorló pedagógusok, vagy felsőoktatási hallgatók.

- A kutatónak be kell tartania a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Bizottságának tudományos elveit, etikai kódexeit, szakmai normáit, a személyiség és a személyi adatok kezelésének védelmét szolgáló elveket, az emberi jogokra vonatkozó hazai és nemzetközi dokumentumok előírásait iránymutatásait.

- A kutatónak a kutatásban résztvevő személyek érdekeit, jólétüket, életminőségük javítását kell szolgálnia.
- Tevékenységével a veszélyeztető jelenségek kiküszöbölésére, az esélyegyenlőtlenségből származó hátrányok megszüntetésére kell törekednie, ezekre fel kell hívnia a közösség figyelmét a rendelkezésére álló eszközökkel.

- A kutató tevékenységét csak az érintettek önkéntes beleegyezésével folytathatja, kiskorú vagy felelősséggel dönteni nem képes személy esetében a törvényes képviselő -- vagy az érte felelős személy - adja hozzájárulását.
- A vizsgálati személyekkel előzetesen, írásban is ismertetni kell a kutatás célját és várható eredményét, a részvétel jellegét és a kutatást végző intézmény és személy kilétét.

- A kutató tevékenységét az érintettek magánéletének és emberi méltóságának messzemenő tiszteletben tartásával folytathatja, a kutatás eredményeként szerzett információkat csak az érintett személy illetve képviselője beleegyezésével, anonim vagy összesített adat formájában hozhatja nyilvánosságra.

- A kutató felelősséggel tartozik azért, hogy a vizsgálati személyeket ne érhesse semmiféle káros hatás vagy hátrányos következmény.
- A kutató felelős azért, hogy a szakmailag igazolt és elfogadott módszereket korrekt módon alkalmazza, a szakmai illetékességi határok betartásával.

- A kutatási folyamatot dokumentálni kell, és a dokumentumokat – a személyiségi jogok védelme alá tartozóak kivételével – a szakmai nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni. Csak az tekinthető tudományos eredménynek, ami a dokumentumok alapján ellenőrizhető, rekonstruálható, – egyedi esetektől eltekintve – megismételhető eljárás eredményeként jött létre.

- A kutatónak be kell tartania a közlés, szerzőség, hivatkozás etikai normáit és formális szabályait. A tudományos közleményekben világossá kell tenni a kutató általános értékrendjét, az adott kutatómunka tudományos és szakmai háttérét, az információk forrását, az alkalmazott módszereket, a torzító tényezőket és az elért eredményeket.

- A kutatási eredményeket akkor sem szabad elhallgatni, visszatartani, ha azok valamilyen értékelő szempont szerint kedvezőtlenek, vagy érdeket sértenek.
- A kutatónak ki kell állnia eredményei védelmében akkor is, ha azok társadalmi ellenkezést váltanak ki.

- Hogyan kérjünk engedélyt a pedagógiai kutatásokra?
  - A kutatás megvalósításának akadályai – hogyan győzhetjük le az akadályokat?
- (Beszélgetés párokban - a párbeszéd
eredményeinek bemutatása plenárisan ~30
perc)*

